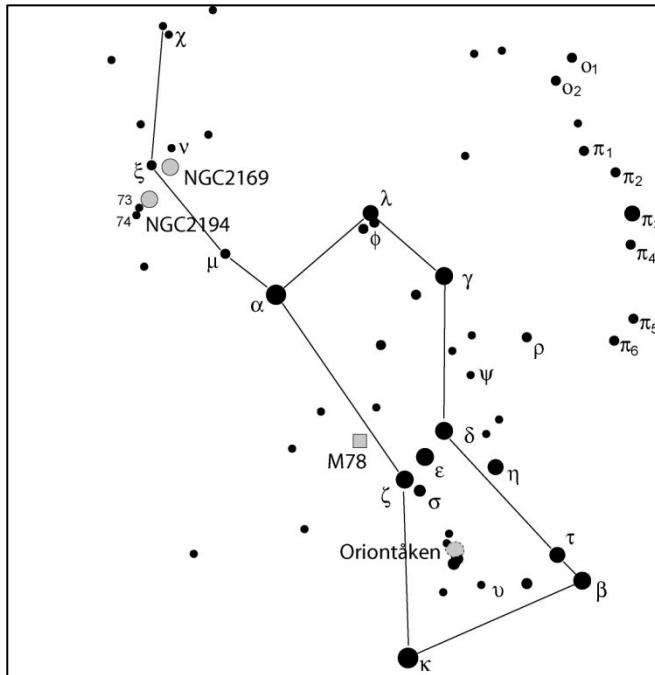

Deep Sky hjørnet

av Terje Bjerkgård

Denne nye faste spalten i Corona skal forsøke å gi noen tips til objekter en kan observere med forskjellig teleskop-utstyr og med varierende observasjonserfaring. Det skal hver gang være objekter som kan sees med små teleskoper og være lette å finne på stjernehimmelen for nybegynneren og objekter som krever mer erfaring og kanskje noe større utstyr (les: 6-8 tommers lysåpning eller mer). Denne gang tar vi for oss noen objekter i stjernebildet Orion som står flott til på sørhimmelen fra desember og utover på nyåret.

M42 – Oriontåken

Oriontåken er i manges øyne vinterens flotteste objekt og kan observeres med alt fra prisme-kikkert til store teleskoper. Denne gasståken kan skimtes uten teleskop som en utstrakt flekk under beltestjernene i Orion. Inne i tåken ligger den kvadruple stjernen theta-1 Orionis, også kjent som trapeset. Det er i hovedsak disse ekstremt varme stjernene som lyser opp tåken for oss. Stjernene er dannet ut av tåken de er innhyllet i.

Oriontåken er estimert til å ligge 1600 lysår unna oss og dens utstrekning på ca. 1 grad (dobbelte av fullmånen) tilsvarer dermed en sann utstrekning på hele 30 lysår.

Det anbefales å bruke lav forstørrelse i teleskopet for å få inn de ytterste delene av Oriontåken. En mørk innbuktning kan sees i den nord-

lige delen av komplekset. Trapeset ligger rimelig sentralt i tåken og kan sees greit med litt større forstørrelse. Like nord for hovedtåken og atskilt fra denne ligger M43. Den omgir en relativt sterk stjerne og krever nok derfor et 6-tommers teleskop og gode forhold for å sees.

NGC 2169 og NGC 2194 – Åpne hoper

Disse to åpne stjernehopene befinner seg i den nordlige delen av Orion. De kan greiest finnes ved å ta utgangspunkt i Betelgeuse (α Orionis) og følge en bue av svake stjerner mot nord (via μ (mu) Orionis til ξ (ksi) og ν (nu) Orionis).

NGC 2169 danner en likesidet trekant med de to stjernene ξ (ksi) og ν (nu) Orionis. Hopen består av ca. 30 stjerner, de sterkeste rundt 7. mag. Utstrekningen på hopen er 6 bueminutter. De sterkeste stjernene danner med litt fantasi tallet "37". Hopen kan greit sees med et 6-tommers teleskop og antakelig også mindre.

NGC 2194 befinner seg litt over grad sør for ξ (ksi) Orionis. Den danner en nesten rett linje med stjernene 73 og 74 Orionis og befinner seg en halv grad NV for førstnevnte. Denne hopen er ikke noe lett objekt. Jeg har så vidt skimtet den i min 8-tommers reflektor. Hopen er svært rik og inneholder ca. 80 stjerner innenfor et område på 8 bueminutter. Lysstyrken er oppgitt til 8.5 mag., men dette er misvisende siden dette gjelder samlet lysstyrke for alle stjernene. De sterkeste stjernene er bare av 12. mag. Dette er en hop å anbefale til 14- og 15-tommerne på observatoriet.